

آگریولتاویک

Agriculture + Photovoltaics = Agrivoltaics

کشاورزی و تولید برق همزمان با صفحه‌های (پنلهای) خورشیدی

تدوین و نگارش: فرهاد اردشیری مبارک

<p>Solar energy in agriculture</p> <p>Solar energy</p> <p>Photovoltaic power generation</p>	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">عنوان و نام پدیدآور</td><td style="width: 50%;">سروشناسه</td></tr> <tr> <td>عنوان دیگر</td><td>اردشیری مبارکه، فرهاد، ۱۳۴۶</td></tr> <tr> <td>مشخصات نشر</td><td>آگریولتاییک = Agrivoltaics: کشاورزی و تولید برق هم‌زمان با صفحه‌ها</td></tr> <tr> <td>مشخصات ظاهری</td><td>(پنل‌های) خورشیدی / تدوین و نگارش فرهاد اردشیری مبارکه؛ ویراستار مهناز</td></tr> <tr> <td>شابک</td><td>فیروزمند.</td></tr> <tr> <td>یادداشت</td><td>تهران: نشر برسم، ۱۴۰۳.</td></tr> <tr> <td>عنوان دیگر</td><td>۱۷۰ ص: مصور (رنگی).</td></tr> <tr> <td>موضوع</td><td>۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۸-۷۵-۷</td></tr> <tr> <td>یادداشت</td><td>وضعیت فهرستنویسی : فیبا</td></tr> <tr> <td>عنوان دیگر</td><td>کتابنامه: ص. ۱۶۹</td></tr> <tr> <td>موضوع</td><td>کاربرد دوگانه از زمین و خورشید برای کشاورزی و هم‌زمان تولید برق با استفاده از صفحه‌ها (پنل‌های) خورشیدی</td></tr> <tr> <td>یادداشت</td><td>انرژی خورشیدی در کشاورزی</td></tr> </table>	عنوان و نام پدیدآور	سروشناسه	عنوان دیگر	اردشیری مبارکه، فرهاد، ۱۳۴۶	مشخصات نشر	آگریولتاییک = Agrivoltaics: کشاورزی و تولید برق هم‌زمان با صفحه‌ها	مشخصات ظاهری	(پنل‌های) خورشیدی / تدوین و نگارش فرهاد اردشیری مبارکه؛ ویراستار مهناز	شابک	فیروزمند.	یادداشت	تهران: نشر برسم، ۱۴۰۳.	عنوان دیگر	۱۷۰ ص: مصور (رنگی).	موضوع	۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۸-۷۵-۷	یادداشت	وضعیت فهرستنویسی : فیبا	عنوان دیگر	کتابنامه: ص. ۱۶۹	موضوع	کاربرد دوگانه از زمین و خورشید برای کشاورزی و هم‌زمان تولید برق با استفاده از صفحه‌ها (پنل‌های) خورشیدی	یادداشت	انرژی خورشیدی در کشاورزی
عنوان و نام پدیدآور	سروشناسه																								
عنوان دیگر	اردشیری مبارکه، فرهاد، ۱۳۴۶																								
مشخصات نشر	آگریولتاییک = Agrivoltaics: کشاورزی و تولید برق هم‌زمان با صفحه‌ها																								
مشخصات ظاهری	(پنل‌های) خورشیدی / تدوین و نگارش فرهاد اردشیری مبارکه؛ ویراستار مهناز																								
شابک	فیروزمند.																								
یادداشت	تهران: نشر برسم، ۱۴۰۳.																								
عنوان دیگر	۱۷۰ ص: مصور (رنگی).																								
موضوع	۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۸-۷۵-۷																								
یادداشت	وضعیت فهرستنویسی : فیبا																								
عنوان دیگر	کتابنامه: ص. ۱۶۹																								
موضوع	کاربرد دوگانه از زمین و خورشید برای کشاورزی و هم‌زمان تولید برق با استفاده از صفحه‌ها (پنل‌های) خورشیدی																								
یادداشت	انرژی خورشیدی در کشاورزی																								

آدی واتائیک
Agrivoltaics

Agriculture + Photovoltaics = Agrivoltaics

تدوین و نگارش: فرهاد اردشیر مارکه

ویراستار: مهناز فیروزمند

ناشر: نشر برسام

صفحه‌آرایی و طراحی جلد: هوخت پارسی

چاپ نخست: زمستان ۱۴۰۳

تیراز: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۸-۷۵-۷

حقوق کتاب متعلق به مؤلف می‌باشد.

فهرست

۷	نیايش
۹	آغاز سخن
۱۵	پیشگفتار
۲۵	چند تعریف و گزینه‌ای بر ارزی خورشیدی و رشد آن
۳۳	روندهای رشد پنلهای خورشیدی و نیروگاههای خورشیدی
۷۱	سیستم‌های آگریولتائیک
۷۹	مزایای ترکیب انرژی‌های تجدیدپذیر و کشاورزی فتوولتائیک
۸۹	نتایج برخی از پژوهش‌های آگریولتائیک آشده در دنیا
۹۷	محصولات قابل کشت در سیستم‌های آگریولتائیک
۱۰۳	نکات کلی برای انتخاب و برخی از پارامترهای مناسب در طراحی سیستم‌های آگریولتائیک
۱۱۷	معیارهای مهم در طراحی سیستم آگریولتائیک Agrivoltaics
۱۲۱	ابزار طراحی سیستم Agrivoltaic برای مدیریت مبادلات بین تولید انرژی، بهره‌وری محصول و مصرف آب
۱۳۵	نوآوری‌های تکنولوژیکی و سیستم‌های پویا
۱۳۹	گلخانه‌های فتوولتائیک
۱۴۷	چند تجربه و تحقیق مهم در طراحی و اجرای سیستم‌های آگریولتائیک در دنیا
۱۶۱	سیستم‌های آگریولتائیک فرصتی برای دستیابی به نیازهای هم‌افزایی خوارک (غذا)، انرژی، محیط‌زیست و اهداف پایداری
۱۶۷	پایان سخن
۱۶۹	خورشید
۱۷۱	منابع

آغاز سخن

نورِ چشم از نورِ دل‌ها حاصل است
کو ز نورِ عقل و حس، پاک و جداست
ضد، ضد را می‌نماید در صدور
تا بدین ضد، خوشدلی آید پدید
چون که حق را نیست ضد، پنهان شود
مثنوی دفتر اول

نورِ نورِ چشم، خود نورِ دل است
باز نورِ نورِ دل، نورِ خداست
پس ضد نورِ دانستی تو نور
رنج و غم را توانی آن آفرید
پس نهانی هدبند پیدا شود

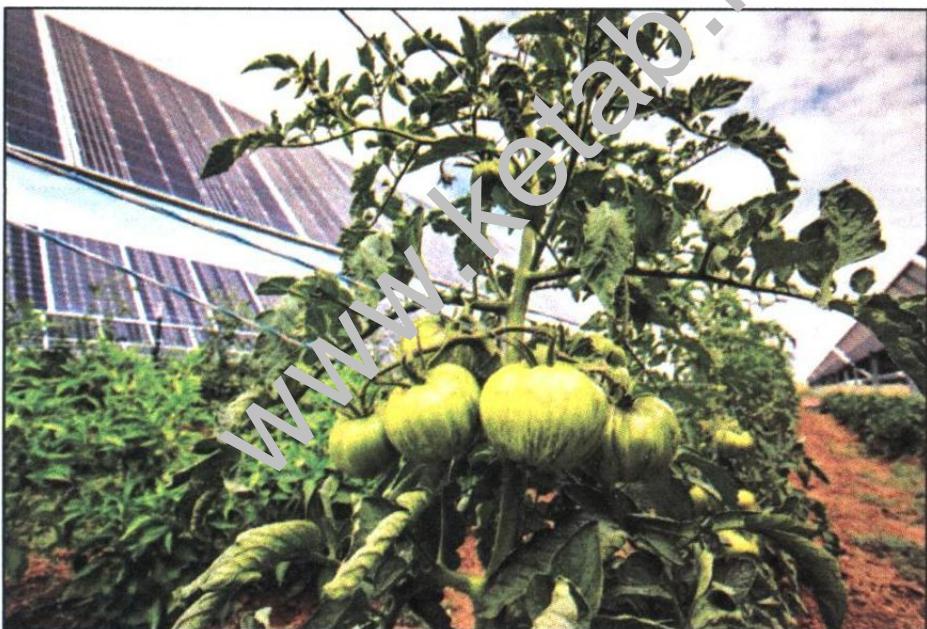
از جمله بحران‌های عظیمی که بشر به مرر درگیر آن خواهد شد، آلودگی بیش از حد محیط زیست به دلیل استفاده از سوخت‌های فسیلی، همچنین اتمام منابع این سوخت‌هاست که با مطرح شدن جایگزینی انرژی‌های نو این مشکل برطرف نمی‌هدش. به همین علت امروزه برای رویارویی با این مشکلات نیاز به استفاده از منابعی پایان‌ناپذیر، با مسترسی آسان و البته پاک و دور از آلودگی داریم.

امروزه به نظر می‌رسد نمی‌توانید یک روز را بدون شنیدن عباراتی مانند "انرژی پاک"، "تجددی‌پذیر"، "حذف کربن"، "انتشار صفر" و "ردپای کربن" سپری کنید. تغییرات آب و هوایی واقعی است؛ و این می‌تواند منجر به انواع پیامدهای فاجعه بار ناشی از افزایش درجه حرارت جهانی، و افزایش سطح دریا به اسیدی شدن اقیانوس‌ها و حوادث شدید آب و هوایی شود؛ به این ترتیب، ایجاد برخی تغییرات در شیوه زندگی شخصی و اجتماعی ضروری است؛ در اینجا، شما با یکی از تازه‌ترین دستاوردهای جهانی برای استفاده از انرژی پاک (نو) و کاربرد بهینه آن، که ترکیبی از آفریده‌های خداوند (همانا خورشید، گیاه، آب، خاک و هوای) یعنی استفاده همزمان

آگریولتائیک

آنها، برای تولید برق خورشیدی فتوولتائیک (PV) و فعالیتهای کشاورزی یعنی سیستم‌های آگریولتائیک^۱ که راه حلی نوآورانه و مؤثر برای بهره‌برداری از زمین و انرژی خورشیدی را به منظور تأمین خوراک و مواد غذایی و تولید انرژی الکتریکی و حتی آب را ارائه می‌دهد آشنا خواهد شد. سیستم‌های AV برای تولید محصولات زراعی و همراه با چرای دام، حفاظت از اکوسیستم، احیای زیستگاه و آبزی پروری استفاده می‌گردد.

استقرار راه حل‌های AV در سال‌های اخیر رشد قابل توجهی از ۵ مگاوات پیک انرژی^۲ در سال ۲۰۱۲ به ۱۴ گیگاوات در سال ۲۰۲۱ داشته و کشورهایی که در حال حاضر در اجرای سیستم‌های AV پیشرو هستند عبارتند از: ژاپن، چین، کره جنوبی، آلمان، ایتالیا و فرانسه و البته ایالات متحده و هنوز علاقه فرایندهایی به این فناوری نشان می‌دهند.

دانشمندان مختلف با بررسی، شناسایی و مطالعات مزایای بالقوه و بالفعل کاربردی سیستم‌های اجرا شده AV به نتایج مختلفی رسیده اند از جمله تولید انرژی تجدیدپذیر کارآمد با کاهش

1. Agrivoltaics (AV)

2. Pick Energy

آغاز سخن

انتشار گازهای گلخانه‌ای و افزایش تولید غذا و بهره‌وری استفاده از زمین.

سیستم‌های آگری‌ولتائیک AV همچنین می‌توانند به تقویت کارایی مصرف آب، جلوگیری از آلودگی، احیای زمین‌های تخریب شده، حفظ تنوع زیستی زمین و سازگاری و انعطاف‌پذیری در برابر تعییرات آب و هوایی کمک کنند. علاوه‌بر این، سیستم آگری‌ولتائیک می‌تواند فرصت‌های معیشتی و جریان‌های درآمد را متنوع کند و به سایر اهداف توسعه پایدار، مانند کاهش فقر کمک کرده و امنیت غذا (خوارک)، آب و انرژی؛ سلامتی و رفاه خوب؛ کار شایسته؛ رشد اقتصادی؛ توسعه صنعتی و زیرساختی و شهرهای پایدار را گسترش و احیا نماید.

سیستم‌های Agrivoltaics AV می‌توانند نتایج خوبی را در مناطقی با سطح نور خورشید بالا ارائه دهند، البته ضروریست تا مبادله‌های احتمالی بین تولید برق و محصولات کشاورزی به درستی و دقت در نظر گرفته شو. در این سیستم‌ها نیاز است تا به اولویت‌بندی تولید کشاورزی (کشاورزی محور) یا خروجی انرژی خوبی (خورشید محور) توجه ویژه داشت، زیرا از یک قطعه زمین برای این دو فعالیت استفاده می‌شود.

همچنین، برخی از محصولات زراعی تحت این سیستم‌ها بهتر از دیگر محصولات کشاورزی رشد کرده و به عمل می‌آیند، مطالعات نشان می‌دهد که محصولاتی که به محافظت در برابر دمای بالا نیاز دارند (مانند انگور، توت‌ها، سبزیجات، گیاهان ریشه‌دار زدنختان و درختچه‌های آجیل‌زا) کاندیدهای خوبی برای کاربرد سیستم‌های Agrivoltaics هستند. در حالی که محصولاتی که به سطوح بالای نور خورشید نیاز دارند (مانند گندم، ذرت، برنج)، گوجه‌فرنگی و فلفل بسته به فصل رشد، نتایج متفاوتی (یعنی عملکرد کمتر، برابر یا بیشتر) نشان داده‌اند.

علاوه‌بر زمان، آب و هوای محلی، اگر طراحی و نصب به خوبی اجرا نشود، سیستم‌های AV می‌توانند بر کیفیت خاک تأثیر منفی بگذارند. یافته‌های عملی اهمیت طراحی سیستم‌های AV را به خوبی نشان می‌دهد که ابتدا هم‌افزایی و مبادلات را باید در نظر گرفت و سپس شواهدی را برای رویکردهای پیاده‌سازی ارائه نمود تا بتوان منافع را به حداقل و اثرات نامطلوب احتمالی را به حداقل رساند.

در حالی که سیستم‌های AV فرصتی روشن برای دستیابی به اهداف زیست‌محیطی و

اجتماعی - اقتصادی ارائه می‌دهند، پذیرش و مقیاس‌پذیری آنها با موانعی مواجه است. مانع اصلی، (همانند مزارع خورشیدی برای تولید برق) هزینه بالای سرمایه‌گذاری اولیه بوده که معمولاً خارج از دسترس کشاورزان محلی است. با توجه به افزایش هزینه‌های مرتبط با الزامات نصب منحصر به فرد و هزینه‌های بالاتر مجوزها، نیروی کار و بررسی محل، ساخت سیستم‌های AV عموماً گران‌تر از سیستم‌های PV خورشیدی معمولی روی زمین است.

سیستم‌های آگریولتائیک Agrivoltaics آگریولتائیک به نام‌های دیگری همچون (APV)، آگروفتوولتائیک اشتراک‌داری خورشیدی، فتوولتائیک کشاورزی یا کشاورزی خورشیدی شناخته می‌شود که می‌توان گفت که سیستم‌های آگریولتائیک، ترکیبی از تولید انرژی و تخصص کشاورزی بوده که یک مفهوم پیشرفته، خالیت‌های پایدار می‌باشد. این استراتژی جدید که به طور هماهنگ فناوری فتوولتائیک خورشیدی (PV) را با کشاورزی سنتی ترکیب می‌کند، می‌تواند شیوه‌های کشاورزی هوشمند را تقویت کرده و تغییرات آب و هوایی را کاهش دهد. Agrivoltaics با استفاده مجدد از زمین برای انرژی و کشاورزی، امید به آینده‌ای سبزتر و انعطاف‌پذیرتر را فراهم می‌کند.

به طور کلی سیستم‌های APV نه تنها تأثیر کاربری زمین و خطرات احتمالی در گیری‌های زمین را کاهش می‌دهد، بلکه پتانسیل آن را نیز دارد که با ایجاد حفاظت در برابر تابش شدید خورشیدی، بادها، دمای گرم در ایجاد شرایط بهبود یافته برای رشد محصول و بهبود دسترسی

آغاز سخن

به آب را فراهم نماید. با این حال، هیچ تعریف واحد بین‌المللی وجود ندارد، در این نوشتار سعی شده خواننده تا حدودی با کلیات و برخی جزئیات از جمله ارزیابی بالقوه، مدل‌های تجاری، حالت‌ها پوشش‌دهی، نحوه پیاده‌سازی، موارد فنی کلیدی، سیاست‌گزاری و توانمندسازی بازار و مهارت‌های مورد نیاز برای تسهیل و سرعت بخشیدن به استفاده از این تکنولوژی روز دنیا، در سرزمین پاک آریایی‌مان ایران و گسترش این دانش در بین علاقهمندان و دوستداران طبیعت و انرژی و همچنین استفاده بهینه از نعمات خداوندی شود.

در این کتاب سعی شده تا کلیات، نکات، انواع، مزايا، نحوه پیاده‌سازی سیستم‌های Agrivoltaics و... را برآ شما تلاش‌گران تحول آفرین، بیان نموده و با هم یاد بگیریم که چگونه این سیستم مخصوص به فرد می‌تواند چشم‌اندازهای کشاورزی و انرژی ما را تغییر داده و باعث تحولی جدید در ساختا، نامین انرژی و خوراک گردد.

جمله ذرات عالم را
با تو می‌گویند روزان و شبان
ما سمیعیم و بصیریم و هشتم
شما نا محربان ما خامشیم
مولانا

با درود و ارج فراوان و با آرزوی لحظه لحظه‌ها و روزهایی شاد همراه با تندرستی، بهروزی،
برکت و عاقبت به خیری برای شما خواننده گرامی که دوستدار طبیعت و استفاده بهینه
از نعمت‌ها و انرژی الهی هستید، حسب علاقه‌ام به یادگیری، آموختن، آموزش و مشاوره و
همچنین شناخت و بررسی فن‌آوری‌های بهروز و خلاقانه خصوصاً انرژی‌های تجدیدپذیر به
تازگی با مفهوم Agrivoltaics که چند سالی است در دنیا معرفی شده و ترکیب سیستم‌های
فتوولتایک خورشیدی با شیوه‌های کشاورزی برای به حداقل رساندن بهره‌وری و پایداری
استفاده از زمین و نور خورشیدی می‌باشد آشنا شدم و بر خود واجب دانستم تا در راستای

رسالتمن با تهیه و نگارش کتابی، این دانش جدید را برای گسترش آن در کشورم ایران زمین، دوست داشتنی و دوستداران این خاک پاک، و برای استفاده و بهره‌وری بیشتر از طبیعت و آفریده‌های خوب خداوند تدوین نموده تا در روند رشد تقاضای انرژی جهانی در سال‌های اخیر ما هم همانند کشورهای دیگر از انرژی پاک خورشید، خاک، آب و گیاه و رشد کشاورزی در ایران حسب امکانات خوب و شرایط آب و هوایی که داریم به درستی و با بهره‌وری بیشتر استفاده نماییم.

همان‌گونه که آگاهید سرمایه‌گذاری جهانی در انرژی‌های کم‌کربن در سال‌های اخیر افزایش یافته و به شدت در حال گسترش می‌باشد، اما هنوز کافی نیست تا تقاضای رو به رشد را به طور کامل پوشش دهد؛ علاوه‌بر این، تولید انرژی‌های تجدیدپذیر به ویژه از باد و خورشید رشد چشمگیری داشته است، اما معنان سهم سوخت‌های فسیلی در تأمین انرژی جهانی بالا باقی مانده است.

همکاری جهانی برای گسترش انرژی‌های پاک و تحقق اهداف در اقلیم‌های مختلف در حال افزایش بوده و سرمایه‌گذاری در فناوری‌های جدید مانند: استفاده از منابع طبیعی "خورشید، باد، آب، جزر و مد، هیدروژن کم‌کربن، سوخت‌های زیستی مصنوعی و ذخیره‌سازی کربن، همراه با سیاست‌های حمایتی و سازگار با محیط زیست در حال شدن بوده و می‌تواند به تحقق آینده‌ای پایدارتر کمک کند. تنها با اتحاد جهانی و تلاش‌های مشترک می‌توان چالش‌های مرتبط با گذار انرژی را به فرصت تبدیل کرد. مسیر فعلی نشان می‌دهد که اگر ساخت‌ها و روندهای کنونی به خوبی ادامه پیدا کنند، انتشار گازهای گلخانه‌ای به تدریج کاهش خواهد یافت. با این حال، این روند به تنها برای دستیابی به هدف کاهش ۹۵ درصدی انتشار و جلوگیری از بدترین اثرات تغییرات اقلیمی کافی نخواهد بود و نیازمند تغییر اساسی در سیاست‌ها، فناوری‌ها و رفتارها است که با اتخاذ سیاست‌های قوی‌تر، سرمایه‌گذاری گسترده‌تر در فناوری‌های نوین و تغییر رفتارهای اجتماعی و اقتصادی، می‌توان به این هدف دست یافت.

استفاده از فناوری‌های انرژی پاک یعنی فناوری‌های بهره‌وری انرژی و فناوری‌های انرژی تجدیدپذیر، طی چند دهه گذشته بسیار افزایش یافته، به طور مثال: تولید انرژی الکتریکی از

انرژی بادی و خورشیدی از سال ۲۰۱۸ بیش از دو برابر شده، اگرچه سهم انرژی کم کربن در ترکیب انرژی در حال افزایش است، اما این رشد به اندازه کافی نیست تا با افزایش تقاضای جهانی انرژی هماهنگ شود. بنابراین، مصرف سوخت‌های فسیلی و انتشار کربن همچنان در حال افزایش است.

علی‌رغم اینکه فناوری‌ها، راه حل‌های مقرر به صرفه‌ای برای مشکلات سیستم‌های تولید برق سنتی و مبتنی بر سوخت‌های فسیلی و مسایل مربوط به انتشار گازهای گلخانه‌ای و آلودگی‌های زیست محیطی ارائه نموده‌اند، اما جهان در استفاده از فناوری‌های جدید انرژی تجدیدپذیر در تلاش بود و از کاربرد این انرژی‌ها در جهان، می‌توان به سیستم‌های فتوولتائیک اشاره کرد. یکی از پارامترهای مهم در ارتباط با این سیستم‌ها، دوام و راندمان اقتصادی آنها در تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری باشد.

در سال‌های اخیر، سیستم‌های آگری‌لتائیک (APV) به دلیل پتانسیل آن‌ها در رابطه با تهیه خوراک (محصولات کشاورزی) و تولید انرژی برق به طور همزمان به عبارت دیگر ترکیب پنل‌های خورشیدی و کشاورزی^۴ یک نتیجه برد - برد برای استفاده بهینه از نیروگاه‌های خورشیدی و فعالیت‌های تولید محصولات کشاورزی و حتی دامداری در جهان، به هم‌افزایی جدید در استفاده از منابع طبیعی و انرژی تبدیل سد است و برای این مهم مطالعات متعددی را به دنبال داشته و هم پژوهه‌های زیادی مبتنی بر مسائل‌های فتوولتائیک (PV) برای پوشش زمین‌های باز و حتی ایجاد گلخانه‌های مختلف تولید همزمان به محصولات مختلف کشاورزی به دنبال داشته، که نتایج امیدوارکننده‌ای را از طریق بهینه‌سازی و دسترس بودن نور و در عین حال کاهش نیاز به آبیاری و محافظت در برابر پدیده‌های شدید آب و هوایی نشان داده است.

به اشتراک‌گذاری نور خورشید برای تولید مشترک غذا و انرژی در یک قطعه زمین اشاره داشته، بنابراین برای طراحی و اجرای درست به منظور بهره‌برداری بهینه از امکانات سیستم‌های فتوولتائیک همچنین از زمین‌های زراعی جهت کشت گیاهان مختلف حسب شرایط مورد نیاز کاشت، داشت و برداشت محصولات زراعی باید درست شناخت داشته، درست انتخاب

نمود و بهینه عمل نمود تا حاصل آن نتیجه مثبت را به دنبال داشته باشد.

تولید محصولات کشاورزی و تولید انرژی الکتریکی از طریق پنل‌های خورشیدی که به نام‌هایی همچون agriPV یا به اختصار agrivoltaics همچنین به طور دقیق‌تر Agrivoltaic یا APV ... معرفی می‌شوند، سهمی پایدار در ایجاد، حفظ یا توسعه تولیدات کشاورزی داشته و کشاورزان می‌توانند تولید انرژی پاک را به فعالیت‌های اصلی خود اضافه کنند و از درآمد اضافی آن بهره‌مند شوند و همچنین سرمایه‌گذاران نیروگاهها و مزارع خورشیدی نیز می‌توانند با استفاده از فضا و قابلیت‌های موجود در زمین نیروگاهها برای تولید محصولات زراعی بهره برد و از سود حاصل از فروش آنها و بالا بردن راندمان نیروگاهها استفاده نمایند.

این فرآیند نیازمند و مزایای فراوان انرژی آگریولتائیک، زمانی که کشاورزی و انرژی‌های تجدیدپذیر دست به دست می‌دهند حداکثر هم‌افزایی بین انرژی فتوولتائیک و کشاورزی صورت می‌گیرد، چون یک ساختار رسین هم برای بدست آوردن انرژی و هم محصولات کشاورزی بهره خواهند برد و باعث بهبود ساختار نیز است، کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای از بخش کشاورزی شده و با این روش فشار بر اکوسیستمهای تنوع زیستی کاهش یافته و همچنین ارزش اقتصادی مزارع را افزایش داده و بهره‌وری استفاده از رسین و بازده بهبود می‌یابد، این امر به ویژه در مناطق گرمسیری بیشتر صادق است، جایی که سایه می‌تواند با کاهش دما و جلوگیری از تبخیر بیش از حد، به خوبی از محصولات محافظت کند.

در طی سال‌های گذشته طراحی، شیوه‌های مدیریت و فعالیت‌های کشاورزی در سیستم‌های Agrivoltaics بهبود یافته و تحقیقات جدید نشان می‌دهد که شرکهایی که دارای مناطق خشک و کم‌آب هستند می‌توانند علاوه بر اهداف بلندپروازانه، از انرژی خورشیدی در زمین‌های کشاورزی و مزارع و نیروگاه‌های خورشیدی بهره‌وری بالایی را به دست آورند.

در کشورمان ایران جان، هکتارها زمین داریم که برای تولید خوراک و انرژی مناسب بوده و با اجرای درست سیستم‌های آگریولتائیک می‌توان ضمن بهره‌برداری مناسب از محیط زیست، نسل و سیستم جدیدی را برای کشاورزان و تولیدکنندگان انرژی به وجود آورد و از تغییرات آب و هوایی به شیوه‌های کشاورزی احیاکننده‌تر، حتی سلامت خاک را بازسازی نمود

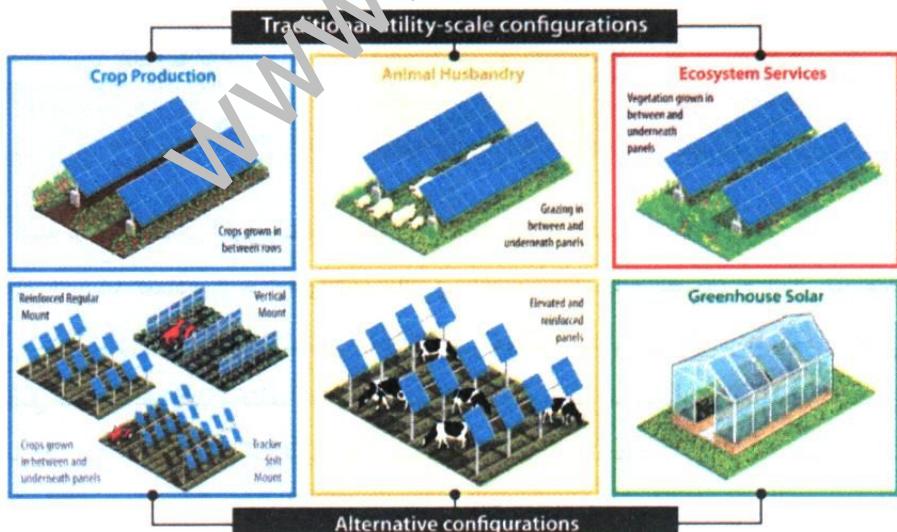
پیشگفتار

و از آبراهها محافظت کرد و درآمد را نیز افزایش داد.

اگر استفاده از انرژی خورشیدی در زمین‌های کشاورزی یا مزارع توسعه یابد، کشاورزی و انرژی خورشیدی می‌توانند با همزیستی "پروژه‌های Agrivoltaic" تولیدات کشاورزی را در زیر صفحات خورشیدی و یا بین ردیف‌های پنل‌های خورشیدی انجام داده، تا علاوه بر محافظت سلامت خاک و دوام مزارع را بالا برد و کشاورزان و جوامع محروم بتوانند از توسعه انرژی خورشیدی بهره‌مند شوند، البته باید مشارکت همه جانبه ذی‌نفعان وجود داشته باشد تا از تقویت دوام پروژه‌ها اطمینان حاصل شود که و منافع کشاورزان و تولیدکنندگان انرژی الکتریکی با موانعی کمتری برای دس‌رسی به زمین و سایر منابع روبرو شوند.

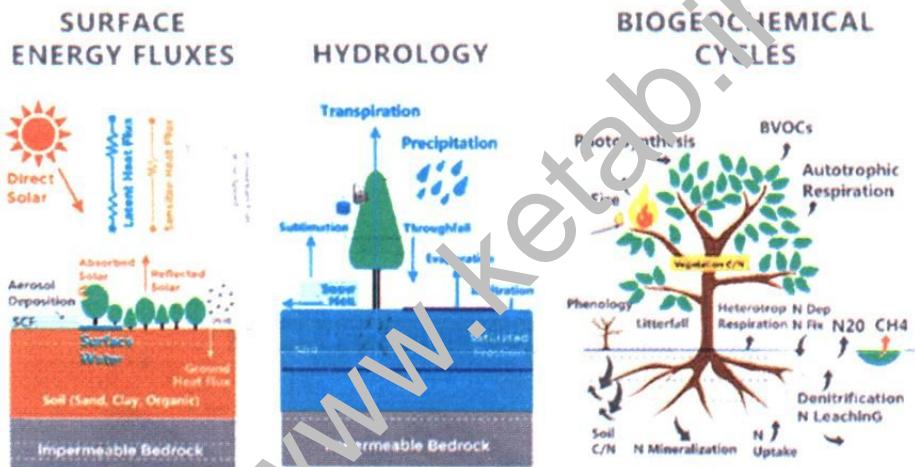
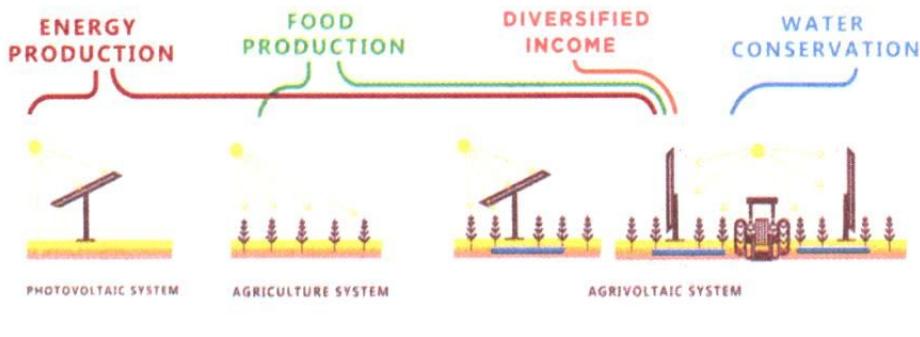
شایان ذکر است که سیستم‌های Agrivoltaics بسته به نحوه برنامه‌ریزی می‌توان در کاربری زمین‌های تحت پنل‌های PV ثاده از قبل موجود و یا استفاده از زمین در زیر پنل‌های PV برنامه‌ریزی شده برای نصب سیستم Agrivoltaics طراحی به اجرا در آورد.

Figure Source: NREL (2022)

Types of agrivoltaics systems that have been deployed commercially.

آگریولتائیک

البته سیستم‌های آگریولتائیک هنوز در مراحل اولیه خود بوده و برای بهره‌مندی کامل از مزایای آن، باید تعدادی از خلاصهای تحقیقاتی پر شود. بهینه‌سازی نصب و چیدمان پنل‌های خورشیدی برای به حداقل رساندن بازده انرژی و عملکرد کشاورزی یکی از زمینه‌های اصلی تحقیق است. محصولات مختلف به مقادیر متفاوتی از نور نیاز دارند، بنابراین مهم است که تعادل مناسب بین سایه و نور خورشید ایجاد شود. علاوه بر این، تحقیقات بیشتری در مورد اثرات بلندمدت این سیستم‌ها بر تنوع زیستی و سلامت خاک مورد نیاز است. طراحی سیستم‌هایی که روش‌های کشاورزی پایدار را ترویج می‌کنند، با درک چگونگی تأثیر پنل‌های خورشیدی بر دمای

خاک، محتوای رطوبت و فعالیت میکروبی آسان‌تر می‌شود. اگرچه مزایای زیادی برای استراتژی استفاده دوگانه وجود دارد، ممکن است در ابتدا هزینه‌های قابل توجهی برای راهاندازی وجود داشته باشد. تعداد بیشتری از کشاورزان، به ویژه آنهايی که در کشورهای فقیر هستند، در صورت انجام مطالعات بر روی تجزیه و تحلیل هزینه - فایده، روش‌های مالی و مشوق‌های قانونی، قادر خواهند بود از این سیستم استفاده کنند.

از اهداف برای تدوین و نگارش این کتاب "سیستم‌های آگریولتائیک"، ارائه مزایای زیست محیطی و چالش‌های بالقوه این سیستم‌ها، و بیان نکاتی فنی برای طراحی و اجرایی نمودن پیکربندی‌های مختلف پنل‌های خورشیدی مورد استفاده در کنار محصولات مختلف، و شناسایی پارامترهای هم‌در طراحی بهینه، توجه به اهمیت بررسی ابعاد اجتماعی و سیاستی این سیستم‌ها برای درک، پذیرش آن و همچنین بیان مشکلات و موانع بالقوه آن در بین ذی‌نفعان، توجه ویژه به مزایا و چالش‌های ریست محیطی برای حفظ بازده کشاورزی، و در عین حال تولید انرژی تجدیدپذیر تا اجراء، رایدار آن و کاهش مصرف آب بدلیل استفاده از سایه حاصل از پنل‌ها و صرفه‌جویی در مصرف آب است. محصولاتی که زیر پنل‌های خورشیدی تحت سایه قرار می‌گیرند می‌تواند به طور چشمگیری سرعت، تبخیر آب از خاک را کاهش دهند. در مناطق خشک و نیمه‌خشک که کمبود آب یک مشکل اساسی است، اثر سایه پنل‌ها بسیار مفید است. سایه محیط با کاهش دمای خاک و به حداقل رساندن تراکم‌گرفتن در معرض آفتاب مستقیم به حفظ رطوبت سطوح خاک برای مدت طولانی کمک می‌نماید. منجر به کاهش نیاز به حجم و دفعات آبیاری می‌شود و در منابع آب صرفه‌جویی خواهد شد. دمای خنک‌تر خاک همچنین می‌تواند کارایی جذب آب گیاه را بهبود بخشد. با این حال، نوع محصولات کشت شده و مشخصات طراحی سیستم agrivoltaic ممکن است بر میزان ذخیره آب تأثیر بگذارد. درحالی که برخی از گیاهان ممکن است در غیاب نور، کندر رشد کنند، برخی دیگر ممکن است از سایه سود بیشتری ببرند. بنابراین، به منظور به حداقل رساندن مزایای صرفه‌جویی در آب بدون به خطر انداختن بازده کشاورزی، باید به انتخاب محصول و چیدمان پنل خورشیدی بسیار دقیق کرد تا راندمان این سیستم‌ها بالاتر برود.

آگریولتائیک

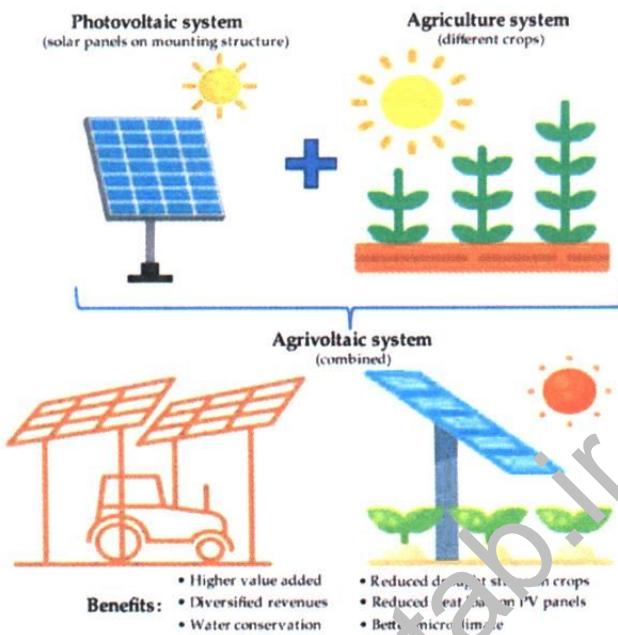

Figure: Benefits of agrivoltaic systems (Source: Chalgynbayeva et al 2023)

استفاده از سیستم‌های آگریولتائیک باعث به ود انعطاف‌پذیری محصولات کشاورزی در برابر شرایط آب و هوایی شدید و تغییرات اقلیمی سده و در طول هوای گرم، محصولات زراعی را می‌توان با استفاده از سایه پنل‌های خورشیدی از تنفس گیاهی محافظت کرد، و احتمال آسیب و از دست دادن محصول را کاهش داد. علاوه بر این، صفحات خود سی ممکن است گیاهان را از شرایط آب و هوایی شدید مانند تگرگ، باد و باران محافظت کند و احتمال آسیب فیزیکی را کاهش دهد.

برای تغییرات بالقوه در سلامت خاک راه‌های مختلفی وجود دارد که نصب پنل‌های خورشیدی در مناطق کشاورزی ممکن است بر وضعیت خاک تأثیر بگذارد. از آنجایی که میکروب‌های خاک و چرخه مواد مغذی از تغییرات دما و حفظ رطوبت خاک سود می‌برند، سایه پنل‌ها می‌تواند به رشد گیاه کمک کرده تا ساختار خاک و در دسترس بودن مواد مغذی آن افزایش یافته، و ترکیب و فعالیت موجودات زنده خاک تحت تأثیر تغییر اقلیم و کاهش نفوذ نور باشند.

در این کتاب سعی شده تا شما خواننده بزرگوار و علاقهمند با این نوآوری تازه برای کاهش اثر کربن یعنی سیستم‌های آگریولتائیک (APV) Agrivoltaic آشنا شده و اینکه چگونه انتخاب درست تأمین‌کننده انرژی می‌تواند برای نجات کره زمین تغییر ایجاد کند. سپاسگزار دوستان و بزرگواران گرامی خواهم بود تا با راهنمایی و تذکرات خود مرا در راستای تکمیل و رفع نواقص یاری نمایند.

واز خداوند جان و خرد خواهانم که ما بندگان خود را یاری نماید تا درست و مفید بیندیشیم، مناسب و بهینه زندگی کنیم و با عملکردی صحیح و درست، گفتار و نوشتاری خوب و دلنشیں، در این مدت کوتاه زندگی خود، اثربخش و تأثیرگذار باشیم.